

◀ از آیین نامه اجرایی فصل دوم - قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۳/۷/۱۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی

شماره ابلاغ: ۴۹۷۲۴ شماره انتشار: ۱۱۵۷۶ - تاریخ ابلاغ: ۱۳۶۳/۸/۱۹ تاریخ روزنامه رسمی: ۱۳۶۳/۹/۳

فصل اول - راجع به صدور پروانه حفر چاه و قنات

ماده ۱ - باستناد ماده ۳ قانون توزیع عادلانه آب هر شخص اعم از حقیقی و حقوقی و وزارتخانه ها و دستگاه ها و ارگان های دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی بخواهند از آب های زیرزمینی در هر نقطه از کشور به وسیله حفر چاه و یا احداث قنات و یا از طریق تعمیق یا تغییر محل چاه های موجود و ادامه پیشکار قنات و توسعه چشمه یا طرق دیگر استفاده کنند به استثنای چاه های واقع در مناطق غیرممنوعه مشمول ماده ۵ قانون توزیع عادلانه آب باید تقاضای کتبی خود را طبق نمونه شماره ۱ پیوست که حاوی مدارک مذکور در آن باشد به سازمان ها یا شرکت های آب تابعه وزارت نیرو یا شعب آنها تسلیم نمایند.

ماده ۴ - کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه ها پس از وصول پرونده امر و بررسی آن در صورت موافقت با نظریه کارشناس یا کارشناسان مراتب را به شرکت یا سازمان متبوعه اعلام و الا با حضور کارشناس مربوطه به موضوع مجدداً رسیدگی و عنداللزوم کمیسیون به تشخیص خود موضوع را به کارشناس یا کارشناسان دیگری ارجاع و پس از وصول نظریه کارشناسی اتخاذ تصمیم می نماید. تصمیم کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه ها با اکثریت آراء اتخاذ می شود.

تبصره ۱ - در مورد موافقت نامه موضوع تبصره یک ماده ۵ قانون توزیع عادلانه آب نیز نحوه عمل به شرح فوق خواهد بود.

تبصره ۲ - اتخاذ تصمیم در مورد صدور پروانه حفر و بهره برداری در یک یا دو مرحله حسب مورد با توجه به وضعیت آبهای زیرزمینی و ضرورت های فنی و نظریه کارشناس با کمیسیون پروانه ها می باشد.

تبصره ۳ - چنانچه متقاضی به نظریه کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه ها یا نحوه عمل سازمان ها و شرکت های آب منطقه ای در مورد تقاضای خود معترض باشند میتوانند به دادگاه های صالحه مراجعه نمایند.

تبصره - وزارتخانه ها و دستگاه ها و ارگان های دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی نیز مشمول این ماده بوده و می بایستی درخواست خود را طبق فرم شماره ۱ پیوست تکمیل و ارسال نمایند.

ماده ۸ - پروانه حفر چاه قنات یا تعمیق یا تغییر محل چاه و ادامه پیشکار قنات طبق نمونه شماره ۴ پیوست که حاوی مشخصات فنی و محل حفر و شماره و تاریخ است به نام متقاضی صادر میگردد چنانچه ظرف یکسال از تاریخ صدور پروانه اقدامی برای حفر چاه به عمل نیاید پروانه صادره از درجه اعتبار ساقط است و تجدید آن منوط به انجام تشریفات مقرر در این آیین نامه خواهد بود.

تبصره ۱ - در مورد چاه هایی که در مدت اعتبار پروانه حفر ولی قبل از بهره برداری از آن منطقه ممنوعه اعلام گردیده باشد کارشناس در صورت تأیید اتمام حفاری در مهلت مقرر در پروانه صادره متناسب با مساحت اراضی که بیشتر از زمان صدور پروانه نباشد و رعایت

حریم منابع آب اطراف در تاریخ بازدید میزان بهره‌برداری و قدرت منصوبات را پیشنهاد و برابر نظر کمیسیون رسیدگی به صدور پروانه‌ها اقدام خواهد شد.

تبصره ۲ - چنانچه احداث و یا ادامه پیشکار قنات بععل موجهی مستلزم وقت بیشتری باشد متقاضی می‌تواند تمدید مدت را خواستار شود در اینصورت پس از تشخیص کارشناس مهلت مناسبی برای انجام مفاد پروانه تعیین و به متقاضی اعلام خواهد شد.

ماده ۱۱ - در مناطق ممنوعه حفر چاه یا قنات به‌جای چاه و یا قناتی که خشک شده و یا آبدهی آن نقصان فاحش یافته و استفاده کافی از آن‌ها به‌عمل نمی‌آید و تا سه سال قبل از ممنوعیت منطقه از آن بهره‌برداری می‌شده است با اخذ پروانه مجاز است مشروط به آنکه اولاً از آب چاه یا قنات جدید فقط زمین‌هایی آبیاری شوند که قبلاً از چاه یا قنات قبلی مشروب می‌شده‌اند ثانیاً در حریم منابع آب متعلق به دیگری نباشد ثالثاً حفر چاه یا قنات در ملک غیر با اجازه مالک باشد. با حفر این قبیل چاه‌ها یا قنات قبلی فاقد حریم و متروکه اعلام خواهد شد. اعمال مقررات این ماده مشروط به آنست که صاحبان چاه یا قنات حداکثر پنجسال پس از خشک شدن و یا نقصان فاحش آب برای استفاده از مقررات این ماده به ادارات مربوطه مراجعه نمایند پس از انقضاء مدت مذکور در این مورد تقاضایی قبول نمی‌شود.

تبصره ۱ - صدور پروانه حفر چاه به‌جای قنات در صورتی ممکن خواهد بود که کارشناس یا کارشناسان ذی‌ربط (کارشناس آب‌های زیرزمینی و کارشناس کشاورزی) امکان احیاء یا لایروبی قنات را از لحاظ فنی و اقتصادی مردود اعلام نمایند.

تبصره ۲ - تشخیص نقصان فاحش آبدهی قنات و چاه‌هایی که عملاً مسلوب‌المنفعه نبوده ولی استفاده کافی از آن‌ها به‌عمل نمی‌آید با کارشناس است که با ملاک قرار دادن متوسط آبدهی پنج سال قبل از ممنوعیت منطقه اعلام نظر خواهد کرد.

تبصره ۳ - میزان بهره‌برداری در مورد چاه‌ها و قنات موضوع مواد ۱۰ و ۱۱ بر مبنای معدل آبدهی لحظه‌ای پنج سال قبل از تاریخ ممنوعیت منطقه یا خشک شدن آن‌ها منظور می‌گردد.

تبصره ۴ - تعیین محل حفر چاه به‌جای قنات در مظهر یا اراضی زیر شرب همان قنات بلامانع و در مواردی که محل حفر چاه در آبدۀ یا خشکۀ کار قنات تعیین گردد کارشناس می‌تواند میزان تلفات آب در مسیر تا مظهر قنات را نیز با توجه به جنس اراضی و درجه نفوذپذیری معبر محاسبه و پیشنهاد نماید.

تبصره ۵ - در مواردی که آمار کافی برای تعیین آبدۀ لحظه‌ای چاه یا قنات در دست نباشد میزان آب با توجه به قرائن و امارات و تحقیق از مطلعین و معتمدین محلی وسیله کارشناس مربوطه تعیین خواهد گردید.